

Onsdagen den 23 september

Kl. 09.00–09.48
16.00–16.04

---

§ 1 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade
att *Sultan Kayhan* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i skatteutskottet,
att *Anders Österberg* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i utrikesutskottet och
att *Denis Begic* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i trafikutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Sultan Kayhan* som ledamot i skatteutskottet, *Denis Begic* som ledamot i trafikutskottet, *Anders Österberg* som suppleant i skatteutskottet, *Diana Laitinen Carlsson* som suppleant i utrikesutskottet och *Abraham Halef* som suppleant i trafikutskottet.

Tredje vice talmannen förklarade valda till

ledamot i skatteutskottet
Sultan Kayhan (S)

ledamot i trafikutskottet
Denis Begic (S)

suppleant i skatteutskottet
Anders Österberg (S)

suppleant i utrikesutskottet
Diana Laitinen Carlsson (S)

suppleant i trafikutskottet
Abraham Halef (S)

§ 3 Anmälan om vice ordförande i utskott

Tredje vice talmannen anmälde att *Anna-Caren Säterberg* (S) valts till vice ordförande i näringsutskottet från och med den 10 september.

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2020/21:11 till justitieutskottet

2020/21:12 till näringsutskottet

§ 5 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU7

Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ (framst. 2019/20:RB3) föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 7.)

*Extra ändringsbudget
för 2020 – Förlängda
och förstärkta stöd
och ersättningar
med anledning
av coronaviruset*

§ 6 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU32

Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Anf. 1 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Fru talman! Inledningsvis vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i betänkandet.

Som vi tidigare sagt ser vi positivt på regeringens förlängning av omställningsstödet. Vi ser även positivt på det faktum att regeringen äntligen ser till att prioritera enskilda företag som drabbats hårt under pandemin. Vi är också glada att regeringen väljer att förlänga det slojade karensavdraget.

Även om mycket av det som behandlas i betänkandet är bra vill jag passa på att lyfta fram några saker som vi menar kan göras bättre. Vi menar att regeringen visar tydliga tendenser att agera för långsamt och utan den handlingskraft som en regering bör visa i en tid när landet befinner sig i kris.

Statsminister Löfven gick självsäkert ut inför valet 2014 och lovade att Socialdemokraterna skulle se till att Sverige fick den lägsta arbetslösheten i Europa. Det var ett löfte som inte riktigt gick den väg det var tänkt, antar jag. Med en enorm migration, verkningsslösa integrationsåtgärder och segregation är det heller ingen lätt uppgift att uppfylla ett sådant löfte till sina väljare.

Att regeringen kommer att använda pandemin som svepskäl för arbetslösheten i kommande valrörelse är en profetia som med all sannolikhet kommer att gå i uppfyllelse. Och även om pandemin naturligtvis är orsaken till att arbetslösheten har skenat iväg under den sista tiden vill jag ta tillfället i akt att påminna det svenska folket om att vi redan före pandemin hade en ökande arbetslöshet och en extremt segregerad arbetsmarknad, faktiskt den mest segregerade i hela Europa. Orsaken till att det såg ut så kräver inga djupare analyser. Det är snarare effekten av en rad dåliga beslut. Alla vet också att subventionerade anställningar döljer en stor del av arbetslösheten. Och då ska man veta att denna utveckling pågick under en lång och stabil högkonjunktur.

Att fyra av fem jobb skapas i små och medelstora företag är ett faktum. Då borde det inte vara så svårt att lista ut var vi ska satsa resurserna i ändringsbudgeten.

Vi anser som sagt att regeringens förlängning av omställningsstödet är positivt. Dock ställer vi oss frågande till varför inte augusti månad omfattas och varför regeringen väljer att ge stödet i form av en trappa under övergångsfasen. Enligt vår uppfattning bör villkoret om att den sammanlagda nettoomsättningen ska ha minskat med mer än 30 procent gälla för hela stödperioden. Vidare menar vi att stödet även bör omfatta augusti månad, inte minst med tanke på besöksnäringens situation.

Märkligt är även regeringens argument om att företagen ska ”ställa om” i en tid av kris. Regeringen tar upp några exempel på verksamheter som skulle kunna ställa om: ”restauranger som behöver sälja en större del av maten som hämtmat”, ”taxiverksamhet som kan ställa om till leveranser” och ”tillverkningsföretag som ställer om till produktion av exempelvis sjukvårdsmaterial”. Naturligtvis är det rimligt att många verksamheter väljer att ställa om. Det kanske görs av ren överlevnadsinstinkt. Men det är ett begränsat antal verksamheter som har möjligheten och potentialen att ställa om. Detta vittnar därmed snarare om den socialdemokratiska regeringens oförmåga att förstå hur företagande fungerar i praktiken.

Det är också positivt att regeringen valt att hörsamma utskottets krav om att rikta stöd till enskilda näringsidkare. Ett annat exempel på åtgärd hade kunnat vara en utökning av korttidspermitteringen för enskilda företag, men i huvudsak ställer vi oss bakom regeringens presenterade stödmodell. Dock anser vi att villkoret om att den sammanlagda nettoomsättningen ska ha minskat med mer än 30 procent bör gälla över hela stödperioden även under denna punkt.

Prot. 2020/21:13
23 september

-----
*Extra ändringsbudget
för 2020 – Förlängda
och förstärkta stöd
och ersättningar
med anledning
av coronaviruset*

Under krisens inledande skede gick regeringen ut och lovade ett slopande av karensavdraget, något som vi i Sverigedemokraterna blev glada över, såg positivt på och ställde oss bakom. Dock blev vi besvikna när det visade sig att det inte riktigt var så som regeringen hade kommunicerat ut. Beloppet schabloniserades, vilket i praktiken innebar att det inte alls rörde sig om ett slopande av karensdagen. I förlängningen innebar det att människor inte kunde vara hemma på det sätt som avsågs.

Att regeringen sedermera valde att fullfölja sitt löfte och höjde schablonbeloppet ser vi som glädjande, även om det inte förtjänar att kallas för ett slopande av karensavdraget. Vi förordar att regeringen tar fram ett förslag om att staten ersätter det fulla karensavdraget under pandemin.

I övrigt ställer vi oss bakom regeringens förslag om att ersätta arbetsgivare för sjuklönekostnader utöver normalnivån.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag nämna något om friluftsförbundens organisationerna, som också drabbats hårt under pandemin liksom det övriga föreningslivet. Vi i Sverigedemokraterna skulle föredra att se en fördelning av resurserna mellan anslagen, eftersom stödet till friluftsförbund står helt utan ekonomisk hjälp i regeringens förslag. Det svenska friluftslivet tjänar vårt civilsamhälle väl. Därför menar vi att regeringen bör fördela annorlunda.

Anf. 2 ULLA ANDERSSON (V):

Fru talman! Tvätta händerna, håll avstånd och var rädda om varandra! Det kan nog inte sägas för många gånger i dessa tider.

Fru talman! Jag tänkte hålla mig kort. Jag tycker att det är bra att den förhöjda ersättningen i a-kassan förlängs och att de förändringar som gjorts i regelverket vidhålls. Jag är också glad över att detta är med i budgeten för 2021 och 2022. Är det någonting man borde inse är det att folk inte blir arbetslösa för att de vill det utan för att de faktiskt förlorar jobbet. Då måste de ha en ekonomisk trygghet. Man har förlorat jobbet och vet inte riktigt hur det ska gå – vi kan alla vara där en dag. Då vill man att det finns mat på bordet, att barnen kan fortsätta att leva sina liv och att man ska kunna bo kvar. Därför är det viktigt med en rimlig ersättning i a-kassan. Den bör permanentas.

Det är också bra att bidraget till slopandet av karensdraget blir kvar. Vi var tidigt ute både med a-kassan och att man borde ta bort karensavdraget. Vi blev till viss del hörsammade.

Det är beklagligt att man inte tog bort karensdagen, karensavdraget, eller hur man nu ska uttrycka det, utan kompenserade med en viss del av det inkomstbortfall som människor har. Det innebär att de inte får så mycket pengar i plånboken. En fastighetsskötare får ungefär 480 kronor. Det är just den gruppen som har väldigt svårt att vara hemma när de blir sjuka. Har man en låg inkomst är det väldigt tärnande att förlora ersättning för en hel dag. Visst är 500 kronor bättre än inget. Men det är inte vad man utgav att det skulle vara.

Efter den här pandemin skulle jag kunna tycka att det rimliga är att man politiskt inser att människor inte ska vara på jobbet när de är sjuka. Det får konsekvenser inte enbart för den enskilde som tär på sina egna krafter, får ett sämre immunförsvar och kanske till och med i längre utsträckning blir sjuk. Det påverkar också de andra på arbetsplatsen. Det kan till och med

vara i en verksamhet där man jobbar med äldre sjuka eller barn, så att det blir en väldigt stor smittspridning.

Därför är det rimligt att man permanentar den borttagna – eller hur man nu ska säga – karensdagen. Människor ska inte behöva gå till jobbet när de är sjuka. Det är viktigt att människor med låga inkomster helt enkelt har råd att vara hemma.

Det andra jag skulle vilja ta upp är att det är bra att man kompenserar kultur- och idrottslivet. Riksidrottsförbundet har gjort en egen bra fördelning där man prioriterar barn- och ungdomsidrott och det bortfall som har varit där.

Jag var själv nyligen och träffade idrottsförbundet hemma. Man var väldigt glad för de pengar som har kommit, och man var väldigt tydlig med att man behöver mer pengar. Man hade fått kompensation för kanske 10–20 procent av det inkomstbortfall man hade haft. Det får konsekvenser i föreningslivet och i barn- och ungdomsverksamheten. Det är bra att det kommer mer pengar. Det vill jag lyfta upp.

Det tredje jag vill ta upp är stödet till enskilda näringsidkare, som vi har lyft fram och som vi fick en majoritet för i utskottet. Det gällde att regeringen skulle återkomma med ett särskilt stöd till enskilda näringsidkare. Det är en grupp som har drabbats väldigt hårt i den här krisen.

Nu finns det ett stöd på plats. Det tog väldigt lång tid för regeringen. Därför tog Moderaterna ett nytt initiativ i utskottet, vilket var välkommet. Det är många människor som har farit väldigt illa under krisen. Det var absolut nödvändigt att få fram stödet. Det är beklagligt att det har tagit så lång tid, men nu finns det här.

Det sista jag vill ta upp har vi motionerat om. Det gäller att omställningsstödet ska förlängas. Det har varit många bra och viktiga stöd till företag i krisen för att rädda jobb och friska företag. Men man kan inte bara fortsätta att förlänga stöden utan att begränsa dem.

Jag tycker inte att det är rimligt att Volvo eller andra sådana storföretag får ersättning från skattebetalarna för ett omsättningstapp. De har egna ägare med mycket kapital. Dem ska inte skattebetalarna behöva gå in och skydda. Det finns bolag som har det mycket tuffare.

Man borde ha gjort begränsningar i omställningsstödet och inte bara släppt fram det till alla företag som finns därute. Jag tycker helt enkelt inte att det rimligt. Man måste vara räddare än så om skattebetalarnas pengar även när det är kris.

En dag ska allt detta betalas. Då är det undersköterskan, fastighetsskötaren och de andra som får bära det tyngsta lasset. Det är de som har de lägsta inkomsterna. Det är de som påverkas mest när det kommer nedskärningar i välfärden, vilket jag tror att det tyvärr gör.

Fru talman! Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anf. 3 JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till den kristdemokratiska reservationen som har fått nr 3 i betänkandet.

Fru talman! Pandemin är långt ifrån över. Vi har fått tydliga tecken på det de senaste veckorna och dagarna vad gäller smittspridningen både i världen och i Sverige. Effekterna av pandemin är också långt ifrån över.

Prot. 2020/21:13
23 september

-----

*Extra ändringsbudget
för 2020 – Förlängda
och förstärkta stöd
och ersättningar
med anledning
av coronaviruset*

Några som särskilt vet detta är de enskilda näringsidkarna. Många av dem har i praktiken levt utan inkomster och utan lön under lång tid eller med mycket små intäkter. Det handlar inte minst om personer i kultursektorn, eventsektorn och i den småskaliga turismen.

Det är ljudtekniker, programbladsdesigners, basister, fotografer, sångare och cykelguider. De arbetar i en lång rad av de verksamheter som sätter guldkant på andras tillvaro. De har haft det väldigt tufft under den här tiden.

Den 20 mars lyfte jag på en pressträff fram behovet av att se till att få stöd motsvarande permitteringsstödet också för de små företagen och de enskilda näringsidkarna. Det är en fråga som jag har återkommit till i finansutskottet och i andra sammanhang under våren.

Regeringen har varit oerhört senfärdig med detta. Man har inte fått något sådant stöd på plats. Man har inte sett till att de befintliga stöden har anpassats så att de har nått fram till de enskilda näringsidkarna. I våras riktade därför riksdagen en uppmaning till regeringen, ett krav att återkomma med stöd. Också då dröjde regeringen.

Det var inte förrän Kristdemokraterna och Moderaterna lade fram ett gemensamt ytterligare förslag till initiativ efter sommaren med förslag på konkreta reformer som regeringen fick ändan ur vagnen och tog fram ett stöd som jag bedömer är bra. Det är riktat och reellt. Det kommer att betyda oerhört mycket för väldigt många hårt kämpande småföretagare i Sverige. Äntligen! Det skulle man nog kunna säga gällande det stöd som vi nu fattar beslut om.

Om regeringen har lyssnat och till slut hörsammat problemet för de enskilda har man inte gjort det för det breda svenska civilsamhället. Vi har en ny produkt på riksdagens bord där regeringen inte riktigt har förstått vilken svår situation som Föreningssverige och det breda svenska civilsamhället befinner sig i.

Man har blivit hänvisad till ett omställningsstöd som inte har fungerat fullt ut för föreningslivet, eftersom man har andra typer av intäkter än vad företag har. Regeringen har i flera omgångar riktat stöd till kulturlivet. Det är bra. Det är väldigt bra att det kommer ytterligare stöd till idrottsrörelsen. Precis som man gjorde i våras fyller man nu på i den här ändringsbudgeten. Det är välbehövligt för att klara en bra idrott för inte minst barn och unga.

Men civilsamhället är bredare än så. Det gäller de organisationer som uthålligt sträcker ut en hand till den som är i behov av hjälp och som är i nöd. De har själva haft stora kostnader för att ställa om för att kunna fortsätta att göra det. De blöder själva ekonomiskt och är kanske inte alltid de bästa att påtala sina egna behov just för att de är så fokuserade på andras.

Jag hade önskat att det fanns betydligt mer stöd till dem i den här budgeten precis som till andra föreningar som också bidrar med den värme, den omtanke och den gemenskap som vi behöver inte bara i dag och under pandemin utan som vi kommer att behöva i framtiden. Då gäller det att vi fortfarande har ett varmt och levande civilsamhälle och att man inte har behövt stänga igen sin verksamhet.

Där tycker jag att regeringens förslag brister. Det finns lite småpengar i övrigt förutom till idrott och kultur, men det är för lite. Det är beklagligt att inte fler partier än Kristdemokraterna och Vänsterpartiet i våras ställde sig bakom initiativet att göra mer för det breda svenska civilsamhället.

Fru talman! Omställningsstödet förlängs nu. Det är också väldigt bra. Det har varit ett viktigt stöd för att mildra konkurser och uppsägningar och för att se till att företag kan övervintra och återfå framtidstro igen. Men jag beklagar att det har dröjt med beskederna från regeringen om att omställningsstödet förlängs. Det i sig har orsakat en del osäkerheter. Det har gjorts att företag har tvekat inför en del satsningar som de eventuellt hade tänkt att göra. Men det är väldigt bra att det nu kommer på plats.

Fru talman! Vi fattar en lång rad beslut i Sveriges riksdag som förhoppningsvis mildrar konsekvenserna av pandemin. Det här är även ett tillfälle för oss att rikta ett tack till alla dem som kämpar hårt för att Sverige ska fungera också i dessa tider. Det är personalen inom vården och omsorgen, som gör stora insatser. Det är alla som följer rekommendationerna så gott det över huvud taget går och som ser till att vi håller smittspridningen på en låg nivå och att vi klarar vården och omsorgen.

Jag vill rikta ett tack till dem som går till arbetet och som gör stora insatser för att vi ska kunna upprätthålla vår välfärd och till alla de företagare som med sitt entreprenörskap gör Sverige bättre. Jag är väldigt glad för att vi i dag kan fatta beslut om stöd till dem som nu har kämpat under många månader utan vetskap om huruvida de kommer att överleva som företagare. Det gläder mig mycket.

Anf. 4 GUNILLA CARLSSON (S):

Fru talman! Under våren har hela samhället kraftsamlat. Trots detta har pandemin drabbat Sverige hårt.

När vi i dag står här för att debattera den tionde extra ändringsbudgeten är det i ett allvarligt ekonomiskt läge. I Sverige och i våra viktigaste exportländer går företag omkull, och arbetslösheten stiger. Arbetslösheten är inte bara ett problem för den enskilde, utan den angår oss alla. Om vi tillåter den att bita sig fast riskerar vi vår gemensamma välfärd.

I måndags, fru talman, presenterade finansminister Magdalena Andersson i den här kammaren regeringens budgetproposition för 2021. Den bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna. Det är en budget som följer upp vårens historiska krispaket med ett kraftfullt återstartpaket på 105 miljarder kronor. Det är en budget för att jobba Sverige ur krisen.

Alla som kan jobba ska jobba – det lägger grunden för all politik som vi vill bedriva, oavsett om det gäller mer pengar för att motverka brottslighet, för att stärka välfärden eller för att snabba på klimatomställningen. Med vårt förslag till budget kommer 75 000 nya jobb att skapas. Genom att sätta jobben först kan vi rusta Sverige och bygga vårt samhälle starkare.

Fru talman! När pandemin slog till agerade riksdag och regering kraftfullt för att snabbt få nya ekonomiska stöd på plats. Totalt har vi ställt ut åtgärder för över 200 miljarder kronor och mångdubbelt mer i krediter och garantier. Redan då rådde stor osäkerhet om det ekonomiska läget framöver, och det gör det även nu. Även om vi ser en viss ljusning beror framtidsutsikterna till stor del på hur smittläget kommer att utvecklas i våra exportländer och även här hemma i Sverige. Just nu ser vi hur länder runt omkring oss har fått en ökad smittspridning igen.

Under våren jobbade vi med en tydlig strategi: I första hand ska smittspridningen begränsas. Därför gick staten in och tog alla extraordinära kostnader som sjukvården och omsorgen hade. För att underlätta för folk att stanna hemma har vi tillfälligt slopat karensavdraget genom att införa ett schablonbelopp, samtidigt som egenföretagare kompenseras enligt samma schablon. Nu fyller vi på med ytterligare resurser så att förändringarna gäller fram till december.

Pandemin har också slagit hårt mot jobb och företag. Korttidspermitteringarna, som snabbt kom på plats, har räddat tusentals jobb och omfattar över en halv miljon svenskar.

I juni införde vi ett omställningsstöd till företag som under mars och april har haft en minskad nettoomsättning jämfört med förra året. Nu har vi även sett att många säsongsbaserade verksamheter under sommaren har haft betydligt lägre omsättning än vanligt. Därför utökas omställningsstödet nu till att gälla de företag som hade en minskad nettoomsättning även under maj, juni och juli jämfört med föregående år. På det sättet ger vi de företag som har drabbats hårt extra andrum för att kunna ställa om sin verksamhet och behålla sin personal.

I dag beslutar vi också om ett särskilt stöd till enskilda näringsidkare för att hjälpa dem att överbrygga de ekonomiska konsekvenserna av pandemin. 3,5 miljarder kronor tillförs för ett nytt sökbart stöd till de enskilda näringsidkare som har haft inkomsttapp från mars till juli.

För att ytterligare lyfta av kostnader för arbetsgivare tog staten över sjuklönekostnaderna fram till september. Nu tillför vi ytterligare 2,9 miljarder för att bestämmelserna ska gälla fram till december. Arbetsgivare kompenseras för den del av sjuklönekostnaden som överstiger det normala samtidigt som kravet på läkarintyg under sjuklöneperioden slopas för samma tidsperiod.

Utöver de generella åtgärderna är det vissa sektorer som har drabbats särskilt hårt. Vi har alla sett pandemins konsekvenser för kulturen, för idrotten och för civilsamhället. Förbudet mot allmänna sammankomster med fler än 50 personer för att stoppa smittspridningen har gjort att till exempel filmvisning på biosalonger, teaterföreställningar, konserter och idrottsevenemang har fått ställas in helt eller blivit framflyttade.

Därför utökar vi nu tidigare stöd. Kulturen får ytterligare 1,5 miljarder, och vi ökar stödet till statliga museer med 25 miljoner kronor. Idrotten tillförs 1 miljard kronor.

För civilsamhället beslutar vi i dag om ytterligare resurser till trossamfund och till ungdomsverksamheter runt om i landet och om stöd till allmänna samlingslokaler och till den ideella sektorn. På det sättet säkerställer vi att kultur, idrott och civilsamhälle kan upprätthålla verksamhet i hela landet.

Trots regeringens kraftfulla åtgärder har många blivit av med jobbet. Just därför har vi förlängt förbättringarna av a-kassan samtidigt som vi fortsätter utbyggnaden av högskolor och universitet så att den som har blivit av med jobbet ska möta både trygghet och goda möjligheter till omställning.

I dag tillförs medel för en särskild utredare som ska jobba med att bistå Universitets- och högskolerådet att samordna högskoleprovet på ett smittsäkert sätt. Så stärker vi beredskapen för framtiden och skapar möjlighet

för fler att söka sig till universitet och högskolor i ett allvarligt ekonomiskt läge.

Fru talman! Pandemin är inte på något sätt över. Vi behöver fortsätta att hålla i, att hålla ut och att hålla avstånd. Nu behöver hela samhället kraftsamla för att vi ska ta oss ur krisen. Därför är jag som socialdemokrat stolt över att vi med vårt förslag till budget för 2021 investerar i det som bygger Sverige hållbart samtidigt som människor kommer i arbete igen. Genom ett kraftfullt och grönt återstartpaket skapar vi förutsättningar för ett levande näringsliv som inte är beroende av statliga bidrag. När alla som kan jobba också jobbar lägger vi grunden för vårt gemensamma välstånd.

Med den tionde extra ändringsbudgeten går vi fram med åtgärder på över 17 miljarder kronor. Vi har råd med det tack vare starka offentliga finanser som gör att vår gemensamma styrka nu används för att skydda liv, jobb och välfärd. Med dagens beslut fortsätter vi att rusta Sverige och bygga ett starkare och tryggare samhälle.

Med det, fru talman, vill jag yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 5 EDWARD RIEDL (M):

Fru talman! Äntligen! Äntligen får vi stöd till de enskilda näringsidkarna på plats! Det är småföretagare som har kämpat under sex månader och som har haft små eller inga intäkter, vilket för många har inneburit ingen lön.

Det har inte varit regeringens förtjänst. Det har inte varit samarbetspartierna som har stått på barriaderna och ropat efter åtgärder, utan det har varit Moderaterna med stöd av Kristdemokraterna och efter samtal med Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Låt mig, fru talman, återkomma till det.

Ibland är det *en* person som blir den person som förändrar ett händelseförlopp. Jag vågar påstå att denna person är Elin Örebrand från Klabböle utanför Umeå. Hon är ensamstående trebarnsmamma och musiker som har kämpat hårt i 20 år. Hon har försörjt sig på allt från att vara barpianist och åka upp till fjällen och spela på afterski till att åka ned hit till Stockholm för att åka med på Finlandsfärjor och spela. Det är hennes liv och hennes försörjning, och det ger henne och hennes familj tak över huvudet.

Hon är bara en av väldigt många som hörde av sig när det blev tydligt att den här regeringen inte tänkte lyssna på dem. Då började de höra av sig – först lite försiktigt men sedan alltmer: Vad händer med oss? Kommer vi att få del av några av de här krispaketen?

De flesta förutsatte givetvis att även de skulle nås av någon form av stöd. Så blev det dock inte. Småföretagare som hade valt enskild firma som företagsform hamnade i kläm. De väntade tålmodigt och väldigt länge. Det var först den 17 juni, efter initiativ från Moderaterna, som den här kammaren skickade ett enigt tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt återkomma med stöd till dem som ännu inte hade fått stöd – skyndsamt återkomma.

Vad gjorde då den här regeringen? Jo, den gick på semester. På två månader hände ingenting – absolut ingenting, fru talman! Man struntade i att dessa människor faktiskt kämpade för sina liv – för sina företag och för sin möjlighet att försörja sig.

Prot. 2020/21:13
23 september

-----
*Extra ändringsbudget
för 2020 – Förlängda
och förstärkta stöd
och ersättningar
med anledning
av coronaviruset*

Moderaternas ekonomisk-politiska talesperson Elisabeth Svantesson började pressa på i juli. Då hade det gått en månad sedan beslutet. Svaret från regeringen var egentligen ingenting. Inget arbete pågick.

I augusti kallade vi moderater tillsammans med Kristdemokraterna ihop finansutskottet. Det vi sa var att vi kommer att stifta lag direkt i riksdagen om nu regeringen inte vill delta i arbetet. Elin och 600 000 andra enskilda näringsidkare hade ännu inte fått någon hjälp, inget krisstöd.

Fru talman! Män väljer i större utsträckning aktiebolag som bolagsform, medan kvinnor mycket oftare väljer enskild firma. De gör precis samma jobb. De betalar skatt och bidrar till samhället, men de har valt olika bolagsformer. Det finns olika skäl till att det ser ut på det sättet, men grovt förenklat fick männen som hade aktiebolag krisstöd omgående medan kvinnorna som hade valt enskild firma som bolagsform nu har fått vänta i sex månader på en regering som motvilligt har fått lägga fram ett förslag.

Vi moderater konstaterade redan från början att detta var orimligt. Man kan inte lämna 600 000 småföretagare utan krisstöd. Det var först när vi hotade med att köra över regeringen i riksdagen som man faktiskt kom och ville hjälpa till att få krisstöden på plats.

En regering som kallar sig feministisk och betar sig på det sättet borde faktiskt skämmas, fru talman. Kallar man sig feministisk tycker jag att det förpliktar. Men det är så det har gått till, tyvärr.

Och en regering som tar semester när tusentals och åter tusentals småföretagare riskerar konkurs borde inte återvända efter semestern. Den borde lämna över till andra partier och andra krafter som faktiskt vill göra jobbet.

Ställd inför det faktum att riksdagen tänkte köra över den i just denna fråga kom regeringen till förhandlingsbordet och började göra någon form av arbete i frågan. Men då var vi i augusti månad.

Många av dem som har enskild firma kan närmast beskrivas som lönearbetande företagare. Det som är ens inkomst är också ens lön. Man säljer sin tid, antingen som tekniker, som musiker eller som konsult. För en musiker som exempelvis Elin Örebrand har pandemin, eller rättare sagt åtgärderna för att stoppa pandemin, närmast inneburit näringsförbud. Hon och hennes kollegor, liksom människor i många andra branscher, har inte kunnat bedriva sin verksamhet. Det innebär att man under sex månader har stått utan den inkomst som också är ens lön.

Dagens beslut i riksdagen gör att vi nu får dessa krisstöd på plats – alldeles för sent, med alldeles för lång väntan, men vi kommer att rädda jobb och företag som annars hade förlorats.

Som flera redan varit inne på, fru talman, är pandemin är inte över. För många småföretagare kommer det även fortsättningsvis att vara omöjligt att bedriva sin verksamhet. Vi moderater förutsätter nu att regeringen gör sitt för att vi ska få på plats krisstöd även framåt. Dagens beslut gör att vi reparerar skadan av de månader som har gått.

Den här regeringen tävlar med sina samarbetspartier om att ta åt sig äran av de olika krispaket vi får på plats. Jag skulle önska, fru talman, att man den här gången hjälpte till i arbetet med att både få fram förslagen och få igenom dem i den här kammaren. Det tycker jag vore bättre än att försöka skriva om historien i efterhand.

En stor del av de ekonomiska krispaket som riksdagen beslutat om är moderata förslag. Utan Moderaterna hade många av krispaketen helt enkelt aldrig kommit på plats.

- Den 18 mars presenterade Moderaterna ett förslag om en företagsakut med statliga räntegarantier. Den 25 mars anpassade sig regeringen till det.
- Den 23 mars presenterade Moderaterna ett förslag om statligt stöd till företagens hyreskostnader. Den 25 mars anpassade sig regeringen till det.
- Den 23 mars presenterade Moderaterna ett förslag om slopade arbetsgivaravgifter. Den 25 mars gick regeringen med på det.
- Den 23 mars presenterade Moderaterna ett förslag om sänkt ränta på skattekrediter. Den 14 april gick regeringen med på det.
- Den 7 april presenterade Moderaterna ett förslag om heltidspermittering. Den 14 april anpassade sig regeringen till det.
- Den 7 april presenterade Moderaterna ett förslag till omsättningsstöd för att rädda jobb och företag. Den 30 april gick regeringen med också på det.
- Den 26 maj presenterade Moderaterna ett förslag om 100 miljoner kronor i statligt stöd till de regionala flygplatserna. Den 14 juni anpassade sig regeringen till det.

Dagens beslut, där vi nu som sagt antligen får krisstöd på plats för Elin och många av de 600 000 enskilda näringsidkare som ännu inte fått något krisstöd, kommer efter att Moderaterna drivit på även för detta.

Fru talman! Dagens beslut kommer att rädda många småföretag. Det kommer att rädda många möjlighet till lön. Det är sådana här dagar som det faktiskt är roligt att vara politiker. Det är belöningen för allt det hårda arbete vi lägger ned när vi på riktigt kan hjälpa människor och göra skillnad. Det är det som är belöningen för det vi håller på med.

Jag yrkar bifall till den extra ändringsbudgeten, fru talman, och hoppas som sagt att alla partier i Sveriges riksdag nu vill bidra också när det gäller att få krispaketen på plats framåt.

Anf. 6 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Vi har haft en väldigt speciell vår, en vår som vi alla kommer att minnas och som följdes av en sommar som vi alla kommer att minnas. Jag vill börja med att rikta mitt och Centerpartiets tack till alla som kämpat hårt och enträget för att hantera den pågående krisen med pandemin och dess skadeverkningar. Jag förstår vilka uppoffringar man har gjort, vad som har krävts och vad det inneburit i form av sorg för många. Det handlar om insatser i stort och i smått, och alla insatser är viktiga – de som du gör och de som jag gör.

När det nu börjar bli höst får vi inte slappna av och tänka att läget är lugnt. Vi ser att länder i vår omvärld stänger ned och att restriktioner återupprättas. För att minska skadeverkningarna, framför allt på människors

liv och hälsa men också på ekonomin, är det viktigt att alla tar sitt ansvar, oavsett vilken roll man har i samhället.

Den roll som jag och Centerpartiet spelar är att skapa lugn i en turbulenta tid. På riksdagens bord har vi i dag ytterligare en ändringsbudget som ska skapa trygghet och arbetsro för dem som drabbas tungt av krisen.

Det är för tillfällena som detta som vi har byggt vår ekonomi stark. Det är för tillfällena som detta som Centerpartiet har varit med, tagit ansvar och stärkt Sveriges statsfinanser. Det är i kriser som denna vi nu kan agera kraftfullt.

Omställningsstödet förstärks nu och förlängs ytterligare. Det är en otroligt viktig krisåtgärd som är helt nödvändig för de krisande företag som finns runt om i landet. Det är en fråga som Centerpartiet har drivit på hårt för. Vi vet att det är avgörande att så många företag som möjligt klarar sig ur krisen och kan fortsätta sin verksamhet. Det är avgörande för att människor ska ha ett arbete att gå till och för att ha en stark ekonomi på andra sidan covid-19.

Fru talman! Alla människor är inte anställda. Alla människor har inte heller ett aktiebolag där de kan korttidspermittera sig själva. Många är enskilda näringsidkare. De här hjältarna som skapar sitt eget arbete, betalar in skatt och hjälper vår gemensamma välfärd är en viktig kugge i det svenska samhällsbygget. De har inte i tillräcklig grad kunnat ta del av de krisåtgärder som tidigare har aviserats. Därför inför vi nu ett omsättningsbaserat stöd just för de enskilda näringsidkarna. Det är, som också har nämnts i talarstolen tidigare, en viktig jämställdhetsåtgärd, för många fler kvinnor än män väljer att vara just enskilda näringsidkare i stället för att driva aktiebolag. Det här stödet går att söka redan nu under hösten och är någonting som vi i Centerpartiet har drivit på hårt för i förhandlingar med regeringen.

Det görs också viktiga utökningar av andra krisåtgärder. Vi förlänger ersättningen för sjuklönekostnader året ut. Kulturen och idrotten får utökade medel. I sammanhanget är det också viktigt att lyfta fram alla de enskilda kulturutövare som tidigare har haft svårt att få del av stöd. Tack vare omsättningsstödet för de enskilda näringsidkarna kommer många av dem nu också få ersättning för att överleva krisen. Även trossamfunden får ökade möjligheter att ta del av medel.

Det här är en del av civilsamhället, och civilsamhället är viktigt. Det ideella engagemanget är en bärande del i det svenska samhället. När vi är ute på andra sidan är det viktigt att stora delar av det finns kvar. Därför stärker vi också insatserna till exempelvis allmänna samlingslokaler.

Den här ändringsbudgeten omfattar 17,2 miljarder. En stor del går till omsättningsstödet för företag. Vi vet att ska vi hålla nere arbetslösheten, värna företagen och komma ur den här krisen på andra sidan måste staten göra tunga insatser.

Med det, fru talman, vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 7 KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Jag vet att det är många med mig som den här våren och sommaren har saknat att lämna telefonen en stund och gå och uppleva någonting som är lite mer på riktigt och tillsammans med andra människor. Jag vet också att lika mycket har de som ger oss detta – alla kulturskapare, kulturutövare, kulturverksamheter och kulturinstitutioner – saknat och längtat efter att få ge det till oss och fortsätta skapa och leverera kultur av

olika slag. De vill fortsätta med filmproduktionerna och planera för nästa uppsättning. Men så mycket av det här har fått ligga nere.

Som vi längtar efter att få trängas lite igen framför en scen och få känna närheten och nerven i det! För att det ska hända måste vi göra en rad saker. Regeringen började redan i våras med att rikta krisstöd till kulturen, den kultur som har fått växla ned med anledning av de restriktioner som nu finns. Men det räcker inte, utan vi måste också hjälpa och stötta kulturen till en nystart.

I den extra ändringsbudget som vi diskuterar i dag finns ett nytt stort krisstöd riktat till kulturen. Det handlar om att hålla kulturen under armarna under den här tiden men kommer också att kunna användas som bidrag till att utforma smittsäkra produktioner och skapa konst som kan levereras även under de restriktioner som råder. För vi måste tänka tanken att de kan finnas kvar ett tag. Det skulle vara värdefullt om kulturlivet kan komma igång.

Minst lika viktigt är att det i den budget som vi debatterade häromdagen och som gäller för nästa år finns en ordentlig stimulanspeng till kulturen. För nästa år hoppas vi ska vara det stora uppstartsåret, och även då kommer vi att finnas med kulturen och hjälpa till att starta upp igen.

De olika stegen är vart och ett minst lika viktigt, för Sverige ska vara en stark kulturnation även efter den här krisen.

Fru talman! Många kulturutövare driver sin verksamhet som enskild firma. Det är inte alltid man gör det för att man själv har valt det, utan ofta gör man det för att det är det som fungerar praktiskt. Till exempel kräver många verksamhetsutövare F-skattsedel – man är lite försiktig med att anställa.

Det här leder oss till en annan viktig del av den extra ändringsbudgeten, och det är det omsättningsstöd som nu riktas till de enskilda firmorna. Det är oerhört viktigt att vi får det på plats, för kulturlivet men också för alla andra som har enskild firma.

Under våren har vi gemensamt här i riksdagen och gemensamt inom januarisamarbetet levererat krisreformer i en otroligt hög takt. Jag är oerhört stolt över att vi har klarat det. Vi har dock hela tiden sagt att när man arbetar så fort kommer allting inte att vara perfekt. Ska jag stå här och faktiskt våga vara självkritisk gäller det punkten att vi inte har kunnat få fram stödet till enskilda firmor snabbare. Jag erkänner gärna att hade jag kunnat göra någonting igen skulle jag ha arbetat ännu hårdare under våren för att få det här på plats snabbare.

Men nu är det här. Det har varit otroligt svårt att hitta en form som kan fungera, eftersom de olika firmorna agerar under former som skiljer sig från andra företag. Vi har ansträngt oss för att göra det så enkelt och avskalat som möjligt, och det har nu i detta läge varit ett hinder för oss i arbetet med att utforma ett stöd. Men efter mycket arbete och många diskussioner fram och tillbaka har vi nu hittat en form, och jag är oerhört glad över att kunna presentera den så att vi kan rulla ut den nu.

Det är hög tid att även de enskilda firmorna får ett riktat stöd, för de är minst lika viktiga som alla andra företag.

Fru talman! Det här var två av de delar av den extra ändringsbudgeten som jag ville lyfta fram och som jag ser som oerhört viktiga. Den innehåller en rad andra delar också, till exempel ett förlängt omställningsstöd och en förlängning av åtgärderna för att ingen ska tveka över om man ska gå

Prot. 2020/21:13
23 september

-----
*Extra ändringsbudget
för 2020 – Förlängda
och förstärkta stöd
och ersättningar
med anledning
av coronaviruset*

Prot. 2020/21:13
23 september
-----

*Extra ändringsbudget
för 2020 – Förlängda
och förstärkta stöd
och ersättningar
med anledning
av coronaviruset*

till jobbet eller inte om man känner symtom. Alla ska verkligen känna efter på morgonen, och känner man symtom ska man stanna hemma utan att vara orolig för vad som händer i slutet av månaden. Det är också en viktig åtgärd.

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottet förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 7.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 9.48 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 7 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU7 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU32 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset

1. utskottet
2. res. 1 (SD)
3. res. 2 (V)
4. res. 3 (KD)

Förberedande votering 1:

5 för res. 2

3 för res. 3

47 avstod

294 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Monika Lövgren (SD) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

Förberedande votering 2:

10 för res. 1

5 för res. 2

41 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:
38 för utskottet
10 för res. 1
8 avstod
293 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 3 L, 3 MP
För res. 1: 10 SD
Avstod: 4 V, 3 KD, 1 -
Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Prot. 2020/21:13
23 september
-----

§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 22 september

2020/21:83 Enklare av- och påställning av husbilar

av *Annika Carlsson* (C)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:84 Deltagande i kriminella gäng

av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:85 Valet i Belarus

av *Mats Nordberg* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

§ 9 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 22 september

2020/21:22 Bidragsbrott inom välfärden

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:25 Den ökande trängseln i kollektivtrafiken

av *Helena Antoni* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:29 De utlovade stöden till kollektivtrafiken

av *Thomas Morell* (SD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:26 Undervisning vid våra lärosäten

av *Lars Püß* (M)
till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

Prot. 2020/21:13
23 september
-----

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 16.04.

Sammanträdet leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Avsigelser	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Anmälan om vice ordförande i utskott	2
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 5 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ	2
Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU7	2
(Beslut fattades under § 7.).....	2
§ 6 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset	2
Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU32.....	2
Anf. 1 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD)	2
Anf. 2 ULLA ANDERSSON (V).....	4
Anf. 3 JAKOB FORSSMED (KD).....	5
Anf. 4 GUNILLA CARLSSON (S)	7
Anf. 5 EDWARD RIEDL (M)	9
Anf. 6 RICKARD NORDIN (C)	11
Anf. 7 KAROLINA SKOG (MP).....	12
(Beslut fattades under § 7.).....	14
Ajournering	14
Återupptaget sammanträde	14
§ 7 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	14
FiU7 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ	14
FiU32 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset	14
§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar	15
§ 9 Anmälan om skriftliga svar på frågor	15
§ 10 Kammaren åtskildes kl. 16.04	16